

Institutforum

Dagsorden

Deltagere: Søren Bom Nielsen (formand), Nicolaj Krog Larsen (næstformand), Niels Balling, Steen Christensen, Andrew Murray, Thomas Ulrich, Thue Sylvester Bording, Kirsten Rosendal, Marit-Solveig Seidenkrantz (observatør), Lasse Nygaard-Eriksen (studentrepræsentant fra IGOR), Nikolaj Foged, Anders Vest Christiansen, Lene Kjeldsteen (referent)

Møde den 4. september 2015 kl. 9.00 til 12.00 i 1674-234

Institut for Geoscience

Lene Kjeldsteen

Sekretariatsleder

Dato: 26. august 2015

Telefon.: +45 87156368

Mobil.: +45 27782837

E-mail: lk@geo.au.dk

CVR no.: 31119103

Page 1/6

1. Godkendelse af dagsorden

Godkendt.

2. Optag (årshjul)

SBN udleverede oversigt over optagelsesstatistik (bilag 1 på sidste side). 49 studerende har sagt ja tak til at starte, men det reelle tal er nok nærmere 46. Der er en generel fornemmelse af, at starten har været god.

Som nævnt i strategiplanen ønsker vi at få flere kvalificerede ansøgere som 1. prioritet, således at der bliver konkurrence om pladserne. Rekrutteringsindsats over for gymnasieskolen skal fortsætte på samme niveau som tidligere. Der blev i efteråret 2014 føjet yderligere et par SRP-projekter til instituttets SRP-portefølje.

Der indføres fra studiestart 2015 en mentorordning for nye studerende. Det køres som et pilotprojekt med 25 studerende, hvor 5 undervisere (mentorer) har fået tildelt hver fem studerende. CSE (Center for Science Education) har bidraget med indspil til hvordan sagen kan gribes an. Resten af de studerende får ikke tildelt en mentor i første kvarter. Det forventes, at de vil henvende sig med ønsket om en mentor også, som må sættes i værk efter første kvarter. Det forventes, at mentorordningen kan bidrage til at reducere eventuelt unødigt frafald og sikre at de studerende finder deres rette uddannelseshylder hurtigt.

IF drøftede faget elektromagnetisme, der for nogle studerendes vedkommende med fordel vil kunne skiftes ud med numerisk analyse. Bo Holm og undervisningsudvalg har lavet geoscience-relevante understøttende undervisningsvideoer som støtte til eksempelvis calculus fagene, der skal hjælpe med at sætte fagene i et geoscience perspektiv.

Det blev drøftet om fremdriftsreformen har nogen virkning på vores beståede eksamener? Der er en fornemmelse af, at mange ikke går til første eksamen, men bruger et forsøg for at få mere tid til forberedelse. For eksempel afleverede ca. 50% af bachelorstuderende ikke deres bacheloropgave til tiden.

3. Tema: uddannelse

- a. Status på elefantstier og det videre arbejde
- i. Der er gang i arbejdet med at konkretisere de enkelte kurser inden for de fire stier: Klima og is; vand; dyb jord; energi og råstoffer.
 - ii. Det planlægges at vi skal være klar med stierne ved overgangen til semesterstruktur i efteråret 2017.
 - iii. Aftagerpanelet blev spurgt om deres mening om elefantstierne ved det seneste møde i aftagerpanelet. Man bemærkede at med fire elefantstier vil tre toninger af typen geologi, geofysik eller geokemi resultere i 12 forskellige muligheder, hvilket man fandt var ganske mange. Aftagerpanelet betonedede at man ud over geofysikkandidater ønsker sig brede kandidater, der har stor generel viden. Instituttet svarede at det næppe er sandsynligt at alle elefantstier vil optræde med tre toninger, og at de forskellige toninger i realiteten ikke er voldsomt forskellige. En stor mængde kurser deles mellem stierne. Instituttet frygter således ikke at kandidaternes bredde vil lide skade. Det vil derimod blive mere synligt udad til hvilke kompetencer vi uddanner til. Det vil også hjælpe de studerende til at holde fokus undervejs.
 - iv. Elefantprocessen ventes at resultere i en rationalisering af undervisningen, så vi ikke får hold på kun fem studerende og for at nedsætte undervisningsbelastningen, der i forvejen er meget stor.
- b. Status på semesterstruktur
- i. Det forventes at elefantprocessen vil reducere antallet af 5 ECTS fag hvilket vil betyde at der bliver færre eksaminer, hvilket vil være ressourcebesparende.
 - ii. De stiforslag der foreligger nu skal bearbejdes for at passe ind i den kommende semesterstruktur. Det er ikke endeligt besluttet endnu, hvordan strukturen kommer til at se ud.
- c. Feltkurser
- i. Aftagerpanelet efterlyste mere feltarbejde fordi det er vigtigt for den geologiske helhedsforståelse at have grundig erfaring fra felten. Eksempel fra Mads Huuse (Manchester Universitet): de studerende tager i felten 4-6 uger, hvor underviser besøger dem et par dage i den tid.
 - ii. Det blev fremført, at det er vigtigt med bredt feltarbejde, så det ikke kun drejer sig om mapping: vi har geofysiske feltkurser, Aurora-baserede kurser, Slemmestad, Cypem, Pyrenæerne med flere.
 - iii. Belægningen på Cypem, Pyrenæerne, osv. Kan blive et problem. De senere år har Pyrenæerne kørt hvert andet år uden at blive overbelagt. Med de større årgange vil hvert andet år give kapacitetsproblemer. Fordi feltkurserne er separate kurser er der krav til, hvilke fag man skal have bestået inden man

kommer afsted. Alle som tilfredsstiller disse forudsætninger bør få accept. Dette kan være vanskeligt med Aurora-baserede kurser hvor antallet af deltagere pr sejl tur er begrænset. Mange studerende betyder derfor mange gentagelser, hvilket er dyrt.

4. Strategi

Uddannelse (se bilag):

SBN orienterede. Som bekendt er bacheloroptaget på Geoscience dimensioneret til 45 i 2020. I 2015 er dimensioneringen 49, hvilket på forunderlig vis passer med det antal der har sagt ja tak til den tilbudte studieplads (det antal der faktisk viser sig er erfaringsmæssigt lavere). De optagne bachelorer vil efter halvandet år fordele sig på Geologi og på Geofysik. I 2015 har ikke mindre end 16 tilmeldt sig geofysiklinjen. Det er en glædelig forøgelse af interessen for geofysik som ellers har ligget på 3-5 tilmeldte pr år de senere år, hvilket også er en effekt af den første større årgang i mange år. Imidlertid spiser denne interesse af den dimensionerede BSc-pulje og levner færre til geologilinjen. MSc uddannelsen i Geofysik er i modsætning til MSc i Geologi og Teknisk Geologi ikke dimensioneret. Det er således uhensigtsmæssigt at geofysikstuderende rekrutteres fra den dimensionerede pulje. Strategiplanen indeholder derfor en hensigt om at rekruttere nationalt og internationalt til MSc i Geofysik med henblik på at undersøge muligheden for på sigt at etablere en selvstændig BSc indgang i Geofysik. Dette vil styrke vores egenart inden for geoscience uddannelserne i Danmark og bidrage til at tilfredsstille efterspørgslen efter geofysikere med geologibaggrund. Vores geofysikere har nemlig en solid geologi viden, hvilket i meget mindre grad er tilfældet med geofysikere fra DTU eller Niels Bohr instituttet. Dette geologiindhold på geofysikuddannelsen (og ikke mindst et mål af geofysik på geologilinjerne) er ifølge aftagerpanelet yderst værdifuldt og med til at definere Aarhus brand'et af geoscience kandidater.

Det blev nævnt at en tidligere BSc indgang i geoteknologi ikke blev en succes, og at endnu tidligere tiders geofysiklinje aldrig fik et stort volumen. SBN bemærkede at geofysikken har ændret sig væsentligt fra tidligere til nu at have meget klare anvendelser inden for vand, miljø, klima og energi, og at den recente vækst i geofysik optaget drives mest af hydrogeofysikken. Desuden er en del af de geologer der i dag uddannes inden for bassin- og reservoiranalyse med seismik som det væsentligste redskab i realiteten at betragte som geofysikere selv om de benævnes geologer. Med en justering af kravene til BSc kurser vil disse i fremtiden kunne bidrage til voluminet på en geofysik linje.

Instituttets skrækscenarie er gentagene uforskyldte dimensioneringer, hvis effekter AU ikke kan beskytte instituttet imod. Fordi Geoscience i Aarhus af ministeriet slås i hartkorn med Geologi på KU, og der på KU er et manøvrerum som ikke findes på AU, vil Aarhus i princippet kunne presses ud af markedet for uddannelse af Geologi kandidater. På grund af et ændret politisk landskab ligger det muligvis ikke i

kortene, men forandring er den virkelighed vi lever i. Ingen kender dage før den er forbi. Det oplagte forsvar mod yderligere dimensionering af Geologi er åbning af en BSc indgang i geofysik.

Som nævnt af en deltager i aftagerpanelet vil det bidrage til vores mulighed for at rekruttere internationalt hvis vi kunne få en international akkreditering. Det skal undersøges hvorledes dette gribes an. Der findes at eksistere en task force i systemet som hjælper institutter med fx en "Triple Crown" akkreditering.

Studerende der skal vælge universitet i udlandet er opmærksomme på:

- Ranking
- Udstyr som skibe, helikoptere, feltture
- Gratis uddannelse
- Osv

Geokemi bliver en større del af uddannelsen i fremtiden, der kommer mere synlighed omkring det efterhånden som renrumslab kommer i gang.

Andre fokuspunkter i strategien (se bilag)

- opnå flere Centers of Excellence.
- Styrke vandområdet internt på AU på tværs af institutterne og med GEUS
- Flagskibe, der kan være med til at danne centre på tværs af fakultet(erne)

SBN arbejder på at opdatere første udkast af strategien med de kommentarer, der er kommet fra medarbejderne.

Der var en kort gennemgang af rekrutteringsplanen. Mærsk professoratet som er eksterne finansieret slås op igen snarest. To vandstillinger er på tegnebrættet, der skal understøtte satsningen på vand. Den ene af disse (hydrogeofysik) er eksternt finansieret de første tre år. En mikropalæontologirelateret stilling er foreslået. To dybe geofysikstillinger er nødvendige for at sikre geofysikkens fortsatte stilling ved instituttet og hermed den essentielle akkreditering til uddannelse af geofysik kandidater. I tilgift vil stillingerne kunne bidrage til at høste den synergi der bør eksistere ved et verdensklasse institut mellem de to dybe discipliner petrologi og geofysik.

Det blev af Marit-Solveig Seidenkrantz fremført at der syntes at være en mangel på forskere med overfladeprocessor og klima i rekrutteringsplanen.

Niels Balling fandt at det var lidt gammeldags at skelne mellem geologi og geofysik. Det vil være en god ide at dreje fokus hen mod det mere kvantitative, der arbejder med processer og materialer.

SBN bemærkede at instituttet hviler på et antal faglige søjler, og inden for hver af disse er der omkring to faste VIP. Eksemplerne er petrologi (TU, CT, TN) hydrogeofysik (EA, AVC), dyb geofysik (NB, BHJ), kvartærgeologi (NKL, JP), bassin-geologi (ORC + NN adjunkt), grundvandsmodellering og hydrometri (SC, KRR). Dertil kommer et antal faste VIP inden for overfladeprocesser, datering, geokemi, strukturgeologi og sedimentgeologi, der bidrager til forskellige grupperinger. Rekrutteringsplanens mikropalæontologisk relateret stilling skal afbøde at denne søjle reduceres til én i løbet af 2016 pga. af alderspensionering. Den foreslåede

stilling vil bringe antallet op på to på linje med andre faglige søjler. Nogle af de faglige søjler bryder reglen om ca. 2 faste VIP ved at de har styrket sig selv gennem CoE-funding eller står til at blive styrket i strategiplanen. Dette gælder petrologi og geokemi, hvor man har været dygtige og er lykkedes med at lande et Niels Bohr professorat, samt hydrogeofysik, som er den eneste gruppering ved instituttet som har lykkedes med vedvarende at opretholde ekstern finansiering på niveau med et grundforsknings CoE. Eftersom instituttet med hydrogeofysikteknologien har en helt enestående styrkeposition inden for den globale udfordring "Vand" er det en bevidst satsning i strategiplanen at styrke denne gruppering. Det gælder generelt at forudsætning for at en søjle kan vokse ud over de ca. to VIP er at der skaffes CoE midler. Om den dybe geofysik kan siges at det er en disciplin som skal være til stede ved et bredt verdensklasse geoscience institut som vi ønsker at være, og at der ikke må sås tvivl om denne tilstedeværelse af hensyn til akkreditering af geofysikuddannelsen. De to eksisterende dybe geofysikere (BHJ, NB) er dels belastet med andre opgaver (bl.a. inden for overfladeprocesser) eller må dels formodes at nærme sig emeritusalderen. Gennemførelse af rekrutteringsplanen vil på sigt bevare en bemanning af to dybe geofysikere. Hvis denne søjle ønsker at vokse må den også skaffe meget væsentlig ekstern finansiering.

Det blev understreget af flere, at det er vigtigt ikke at slå for snævert op, hvis vi vil sikre at få de bedste ansøgere. Det er vigtigt at inddrage forskningsudvalget ved udformningen og tidspunkter for opslag.

Nyt forskningsudvalg med David Lundbek Egholm som formand.

5. Økonomi/budget (årshjul)

Et bilag med oversigt over nuværende budget blev udleveret.

Resultatet fra FC2 til FC3 er blevet i bedre overensstemmelse med resultatkravet ved at et overskud i forhold til dette er blevet returneret til nogle af de forskere, som har bidraget væsentligt til inddækning i 2014.

Imidlertid er ikke så meget som ønskeligt blevet returneret til forskerne fordi de budgetterede overheadindtægt (OH) fra bevilgede projekter er faldet med ca. 0.8 Mkr. Dette skyldes at nogle forskere har valgt at udskyde et budgetteret forbrug til 2016. OH indtægterne kommer så i 2016, men fraværet af dem i 2015 slår direkte igennem på bundlinjen i 2015.

Risø forventes at tjene ca. 1 mio kr i 2015. Laboratorierne i 8000 C i 1670 har indtjent mere end 700.000kr på trods af ombygninger. Flot gået!

Instituttets bidrag til administration vil blive låst fast, så det ikke øges ved øget ekstern indtjening. Det er et godt incitament for os til at søge flere eksterne midler. SBN understregede at der stadig er ca. 14 mio kr at betale pr år og at projekter skal søges med inddækning og OH som sædvanlig..

Inddækningskrav gælder nemlig stadigvæk. SBN vil bede om at alle forskere melder ind med oplysninger til, hvad de kan bidrage med i 2016.

6. Evt.

Kommunikationsafdelingen er blevet reduceret på mandskab, og vi må prøve os frem for at finde ud af hvad de kan hjælpe os med.

Der kommer valg til studienævn, akademisk råd, osv. Der var en opfordring til at være forberedt og tænke over, om vi vil stille op/lave valglister.

Page 6/6

Der udsendes fysisk APV i uge 38 til alle via e-mail.

Thomas Niensens rolle blev drøftet: han er vores nye fundraiser og forskningskoordinator. Han kontakter alle VIP i løbet af de næste måneder for at lære dem at kende for at kunne støtte op bedst muligt i forbindelse med finansiering af forskningen. Thomas Ulrich foreslog at Thomas Nielsen overtager Ulrichs rolle i ekspertgruppen for Horizon 2020.

De nye 10-måneders specialekontrakter blev drøftet: Er der en generel holdning til hvordan niveauet ligger, når specialerne bliver mindre – men med de samme ECTS. Er niveauet sænket i praksis for at kunne nå det samme? Der er forventninger om at mange studerende ender med at dumpe første forsøg for at få mere tid. Flere vejledere opfordrer de studerende til at tyvstarte med specialeforberedende aktiviteter for at have den nødvendige tid. Opfordring til uddannelsesudvalget fra IF: hold øje med det og diskuter hvordan man gennemfører 10-måneders specialer og får støttet vejlederne til at gennemføre det, så ikke alle dumper første forsøg, og diskuter om vi kan få en fælles holdning til hvordan man gør, og ikke opfordre til ekstra forsøg. Der skal være meget faste rammer og frister for at kunne gennemføre. SBN understregede at det er en bunden opgave vi har fået. Det vil utvivlsomt kræve meget mere af vejlederen i retning af detaljeret definition og forberedelse af specialearbejdet for at den studerende kan komme igennem med et lige så tilfredsstillende resultat som tidligere. Han opfordrede derfor til at denne situation gøres til genstand for en detaljeret drøftelse i uddannelsesudvalget med efterfølgende fællesmøde for alle VIP.